

Briselē, 2025. gada 26. maijā
(OR. en)

9393/25

DEVGEN 74
FIN 555
ACP 30
RELEX 653

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Datums:	2025. gada 26. maijs
Saņēmējs:	delegācijas
Iepr. dok. Nr.:	7798/25 + ADD 1
Temats:	2024. gada ziņojums par Eiropas Savienības ārējās darbības instrumentu īstenošanu 2023. gadā – Padomes secinājumi (2025. gada 12. maijs)

Pielikumā ir pievienoti Padomes secinājumi “2024. gada ziņojums par Eiropas Savienības ārējās darbības instrumentu īstenošanu 2023. gadā”, kurus Padome pieņēma 4099. sanāksmē, kas notika 2025. gada 26. maijā.

**2024. gada ziņojums par Eiropas Savienības ārējās darbības instrumentu īstenošanu
2023. gadā**

Padomes secinājumi

1. Padome atgādina, cik svarīgi ir stiprināt ES starptautiskās partnerības saistībā ar to, ka globālā vide kļūst arvien neparedzamāka. ES ārējās darbības instrumenti, Eiropas finanšu arhitektūra attīstībai (*EFAD*) un stratēģija *Global Gateway* ir galvenie instrumenti, ar ko veicināt partnerības, kuru pamatā ir savstarpējas intereses un līdzatbildība visās ilgtspējīgas attīstības dimensijās, cita starpā sekmējot ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam un Parīzes nolīguma īstenošanu. ES stratēģiskajās interesēs ir arī aizstāvēt demokrātiskās vērtības, cilvēktiesības un starptautiskās tiesības, atbalstīt mieru un stabilitāti un veicināt ES politikas prioritātes, tostarp atbalstu noteikumos balstītai un vērtībās balstītai globālajai kārtībai, kuras galvenais princips ir multilaterālisms un kuras centrā ir ANO. Tādējādi ES ārējā darbība veicina ES ģeopolitisko nozīmi un ietekmi, stiprinot tās stratēģisko globālo tvērumu, ES konkurētspēju un ekonomisko drošību gan ES, gan tās partneriem, tostarp, izmantojot Eiropas komandas pieeju.
2. ES attīstības sadarbība un starptautiskās partnerības ir daudzdimensionāli centieni. Ņemot vērā starptautiskās vides attīstību, ES vajadzētu būt gatavai pielāgot un pilnveidot savu pieeju ārējās darbības instrumentiem, tostarp nodrošinot saskaņotību ar ES politiskajām prioritātēm un veicinot efektīvu multilaterālismu. Pamatojoties uz *Global Gateway* sasniegtajiem rezultātiem, privātais sektors būtu vairāk jāiesaista attīstības sadarbības pasākumos vietējā līmenī partnervalstīs, pamatojoties uz ciešāku sadarbību starp ES delegācijām un ES dalībvalstu vēstniecībām.

3. Padome atzīmē, ka ES un tās dalībvalstis kopā ir pasaulē lielākais attīstības partneris, kas sniedz 42 % no pasaules oficiālās attīstības palīdzības (OAP), lielākais tirdzniecības bloks un nozīmīgs pasaules humānās palīdzības sniedzējs. ES un dalībvalstis, izmantojot Eiropas komandas pieeju, glābj dzīvības, mazina ciešanas, veicina ilgtspējīgu attīstību, nabadzības izskaušanu, nevienlīdzības mazināšanu, mieru un stabilitāti, arī izmantojot attīstības, humānās palīdzības un miera saikni, kā arī risina klimata pārmaiņu un biodaudzveidības izzušanas problēmu.
4. Padome uzsver, ka saskaņotība starp ES attīstības politiku, ārpolitiku, klimata, ekonomikas, tirdzniecības, drošības, aizsardzības un migrācijas politiku, kā arī tās iekšpolitiku plašākā nozīmē būtu jāveicina saskaņā ar attiecīgajām kompetencēm un attiecīgā gadījumā jāveicina ar tās ārējās finansēšanas instrumentiem.
5. Padome atzinīgi vērtē 2024. gada ziņojumu par Eiropas Savienības ārējās darbības instrumentu īstenošanu 2023. gadā un ziņojuma centienus parādīt, kā ES ārējā darbība veicina ES politikas prioritāšu īstenošanu. Ziņojumā ietverti svarīgākie aspekti, kas raksturo finansiālo atbalstu, ko ES 2023. gadā sniegusi saistībā ar starptautiskajām partnerībām, Eiropas kaimiņattiecību politiku, humāno palīdzību un civilo aizsardzību, ES paplašināšanās politiku, mieru, drošību un aizsardzību, reaģēšanu uz krīzēm un krīzgatavību un atbalstu ES ģeostatēģisko mērķu sasniegšanai. Padome aicina Komisiju turpināt ziņot par finansēšanas un investīciju operācijām, uz kurām attiecas Ārējās darbības garantija, kā ieteikts Eiropas Revīzijas palātas (ERP) Atzinumā 03/2024, un par ieteikumiem, ko ERP sniegusi savos ziņojumos un atzinumos. Padome atzinīgi vērtē ziņojuma savlaicīgu publicēšanu saskaņā ar *NDICI* – “Eiropa pasaulē” regulas 41. pantu.
6. Padome uzsver, ka ziņojums ir svarīgs, lai nodrošinātu ES ārējās darbības pārredzamību un pārskatatbildību, tādējādi sniedzot būtisku informāciju tās politiskās vadības īstenošanai. Padome atzīst, ka gada ziņojumiem un pamatā esošajai uzraudzības un izvērtēšanas sistēmai ir svarīga nozīme, lai novērtētu ES progresu Programmas 2030. gadam un Parīzes nolīguma īstenošanā. Padome uzsver, cik svarīgi ir ziņot par rezultātiem.

7. Padome atzinīgi vērtē ziņošanu par stratēģijas *Global Gateway* īstenošanu, ar ko atbalsta ES attīstības politiku un citus ES politikas mērķus, kā arī par labi koordinētās Eiropas komandas pieejas sasniegumiem, tostarp par Eiropas komandas iniciatīvu īstenošanu. Padome mudina Komisiju un dalībvalstis attiecīgā gadījumā turpināt demonstrēt *Global Gateway* projektu piemērus, lai palielinātu *Global Gateway* īstenošanas pamanāmību. Padome uzsver, cik svarīga ir ES sadarbība ar privāto sektoru, tostarp, lai palielinātu investīcijas ilgtspējīgā attīstībā un stiprinātu ES konkurētspēju. Padome atzinīgi vērtē centienus īstenot stratēģiju *Global Gateway*, tostarp pamatprojektu apstiprināšanu, pirmo *Global Gateway* forumu un *Lobito* koridora izveidi.
8. Padome atzinīgi vērtē to, ka ziņojumā ir atspoguļots atbalsts, ko ES turpinājusi sniegt, lai novērstu sekas, ko rada nepamatotais, neprovocētais un nelikumīgais Krievijas agresijas karš pret Ukrainu, tostarp atbalsts Ukrainai un visvairāk skartajiem partneriem tās tuvumā, kā arī partnervalstīm no pārējās pasaules. ES turpinās cieši sadarboties ar Ukrainu un Moldovas Republiku un atbalstīs to reformu centienus ceļā uz Eiropu. Padome uzsver, ka ES joprojām sniedz spēcīgu atbalstu arī citām partnervalstīm, jo īpaši vismazāk attīstītajām valstīm (VAV) un visneaizsargātākajām un nestabilākajām valstīm. Padome arī atgādina, cik svarīga ir humānā palīdzība, kas 2023. gadā Gazai, Sudānai un citām konfliktu skartām teritorijām sniegta drošā un netraucētā veidā un saskaņā ar humanitārajiem principiem.
9. Padome atgādina, cik svarīga ir partnerības pieeja, uzsverot līdzatbildību un regulāru politisko dialogu ar partnervalstīm. Padome uzsver, cik svarīgs ES ārējo attiecību iesaistei ir ES un *CELAC* samits un Rietumbalkānu samits. Padome atzinīgi vērtē Samoa nolīgumu ¹ kā līdzekli sadarbības stiprināšanai demokrātijas un cilvēktiesību, makroekonomikas stabilitātes, ekonomikas un tirdzniecības, pārejas uz zaļo enerģiju, migrācijas un mobilitātes jomā. Padome arī atzinīgi vērtē Saprašanās memorandu par stratēģisku un globālu partnerību starp Eiropas Savienību un Tunisiju.

¹ Partnerības nolīgums starp ES un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu organizācijas dalībvalstīm, no otras puses.

10. Padome atzinīgi vērtē to, ka ziņojumā ir izklāstīts ES atbalsts cilvēces attīstībai, tostarp saistībā ar veselību un izglītību, nevienlīdzību, jo īpaši dzimumu nevienlīdzību, pārtikas nodrošinājumu un uzturu, enerģētiku un jaunu izaicinājumu risināšanu, kā arī atbalsts un saistības attiecībā uz klimatfinansējumu un biodaudzveidības aizsardzību. Padome uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt, lai klimatfinansējums tiktu palielināts, tostarp, mobilizējot privātus līdzekļus, lai ar to tiktu risināti jautājumi saistībā gan ar klimata pārmaiņu mazināšanu, gan pielāgošanos tām un lai tas sasniegtu visneaizsargātākās kopienas, tostarp VAV, mazās salu jaunattīstības valstis un jaunattīstības valstis bez izejas uz jūru. Padome atzīmē, ka korupcija ir nopietns šķērslis ilgtspējīgai attīstībai, un uzsver, ka korupcijas apkarošanas centieni ir būtiski lielākai pārredzamībai un efektivitātei. Padome arī atzīst, cik svarīga ir līdzatbildība vietējā līmenī, un atzīmē, ka partnervalstis pašas nes galveno atbildību par savu attīstību.
11. Padome atzinīgi vērtē uzmanību, kas ziņojumā pievērsta migrācijai un piespiedu pārvietošanai, un atgādina, ka ir svarīgi saskaņā ar valstu kompetencēm izstrādāt, finansēt un īstenot ES iniciatīvas, jo īpaši, pievēršoties neatbilstīgai migrācijai un piespiedu pārvietošanai, tostarp pievēršoties to pamatcēloņiem, atbalstot uzņēmējkopienas un uzlabojot sadarbību atgriešanas, atpakaļuzņemšanas un ilgtspējīgas reintegrācijas jomā, kā arī maksimāli palielinot likumīgas migrācijas ietekmi uz attīstību. Padome mudina Komisiju turpināt uzsvērt ES atbalstu šo izaicinājumu risināšanai.
12. Padome atzinīgi vērtē to, ka ziņojums pievēršas atbalstam, ko ES sniedz partnervalstu digitālajai pārejai, kuras pamatnosacījums ir droša un uzticama digitālā infrastruktūra. Padome atzinīgi vērtē uzmanību, kas pievērsta Digitālās attīstības centra (*D4D Hub*) darbībām, aktīvi popularizējot uz cilvēku orientētu ES digitālās pārveides modeli partnervalstīs, kā arī to, ka Komisija pievērš lielāku uzmanību kiberneturībai, kiberkapacitātes veidošanai un mākslīgajam intelektam.

13. Padome uzsver, cik svarīgi ir uzraudzīt ietekmi un nodrošināt, lai ar ES ārējiem instrumentiem tiktu efektīvi sasniegti visi to attiecīgajos tiesiskajos regulējumos un Padomes politiskajās un stratēģiskajās norādēs noteiktie mērķrādītāji. Padome atzinīgi vērtē centienus 2021.–2023. gadā sasniegt 35,5 % kopējo OAP saistību daļu sociālās aizsardzības un cilvēces attīstības atbalstam, 15,0 % kopējo saistību daļu migrācijai un piespiedu pārvietošanai, 12,9 % – izglītības atbalstam, 22,1 % – cilvēktiesībām, demokrātijai un labai pārvaldībai, kā arī virzību uz to, ka 85 % no darbībām veicina dzimumu līdztiesību. Padome ņem vērā progresu, kas panākts virzībā uz institucionāliem un stratēģiskiem mērķrādītājiem, kuri paredzēti Komisijas ES Dzimumu līdztiesības rīcības plānā III – vērienīga programma dzimumu līdztiesībai un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanai sievietēm ES ārējā darbībā, kas tika atzinīgi novērtēts prezidentvalsts secinājumos un atspoguļots gada ziņojumā. Padome aicina Komisiju turpināt savus pastāvīgos centienus sasniegt klimata mērķrādītāju un G2 dzimumu līdztiesības mērķrādītāju *NDICI* – “Eiropa pasaulē” ietvaros un turpināt sniegt Padomei ikgadējus atjauninājumus. Padome lūdz Komisiju turpmākajos ziņojumos izcelt datus par visiem mērķrādītājiem, kā arī par ES rīcību VAV.
14. Padome pauž gandarījumu par ārējās darbības instrumentu sniegto rīku un īstenošanas mehānismu daudzveidību, kas ir ES starptautisko partnerību priekšrocība. Tas ļauj ES izstrādāt piemērotus un elastīgus risinājumus globāliem izaicinājumiem un pieņemt īpaši pielāgotas un diferencētas pieejas, stiprinot ES kā uzticama partnera pozīciju. Padome atzīst, ka ir svarīgi sadarboties ar dažādiem īstenošanas partneriem, tostarp ar Eiropas AFI, attīstības aģentūras un eksporta kredīta aģentūras un izmantot plašu sadarbības veidu klāstu, piemēram, tehnisko sadarbību, vienādranga apmaiņu, tehnisko palīdzību, mērķsadarbību, budžeta atbalstu, projektu atbalstu, finansējumu pilsoniskās sabiedrības organizācijām un vietējiem dalībniekiem, finansējuma apvienošanu un investīciju instrumentus.
15. Padome atzinīgi vērtē to, ka Komisijas dienesti un EĀDD pastāvīgi uzlabo ziņojumus par konkrētiem ES projektu un programmu rezultātiem, iekļaujot rezultātu un finanšu pielikumus, un to, ka pastāvīgi tiek atjaunināts rīks Eiropas komandas iniciatīvu un kopīgās plānošanas izsekošanai tiešsaistē. Turklāt Padome atzinīgi vērtē jaunos budžeta atbalsta pielikumus un jauno iedaļu par *EFAD*. Padome mudina Komisiju nākamajā ziņojumā iekļaut īsu vispārēju novērtējumu par *EFAD* ceļveža īstenošanas stāvokli.

16. Padome aicina Augsto pārstāvi aicināt ES delegācijas pilnībā īstenot savu Eiropas komandas koordinējošo lomu, cieši iesaistot gan tajās rezidējošās, gan nerezidējošās dalībvalstu vēstniecības.
17. Padome uzsver, ka ir jāturpina stiprināt komunikācijas darbības, tostarp ar ciešu koordināciju partnervalstu līmenī starp *EUDEL* un dalībvalstu vēstniecībām, atspoguļojot valstu un reģionu specifiku. Padome atzinīgi vērtē augsta līmeņa politisko misiju organizēšanu Eiropas komandas formātā, kas veicina ES un tās dalībvalstu kā paļāvību iedvesošu un uzticamu ilgtspējīgas attīstības partneru pamanāmību. Padome arī atbalsta darbības, kuru mērķis ir apkarot ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos, tostarp dezinformāciju.
18. Padome novērtē centienus veicināt vienlīdzīgas iespējas un izpildīt pieejamības prasības, kas attiecas uz personām ar invaliditāti, atbilstoši ANO Konvencijai par personu ar invaliditāti tiesībām.
19. Padome aicina kopīgi apsvērt, kādam turpmāk vajadzētu jābūt ziņojuma formātam, lai uzlabotu datu savlaicīgu pieejamību, atvieglotu saziņu par rezultātiem, vienlaikus saglabājot ziņojuma svarīgo lomu pārskatatbildības nodrošināšanā. Šajā sakarā tā arī uzsver, cik svarīga ir datu salīdzināmība gadu gaitā.
